

Узаемны інтарэс

Падабенства пазіцый і падтрымка

Наталля КАЧАНОВА правяла рабочую сустрэчу з дэлегацыяй Кубы

Дэлегацыя на чале з намеснікам прэм'ер-міністра Рэспублікі Куба Рыкарда Кабрысасам Руісам гэтымі днямі наведае Беларусь: у нашым знешнепалітычным ведамстве адбылося 11-е пасяджэнне беларуска-кубінскай сумеснай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве. Напярэдадні перспектывы супрацоўніцтва паміж краінамі абмеркавалі і ва ўрадзе, на сустрэчы з прэм'ер-міністрам Раманам Галоўчанкам.

Вітаючы гасцей у Савеце Рэспублікі, Наталля Качанова адзначыла, што беларускі бок рады інтэнсіўнасці візітаў дэлегацыі абедзвюх краін, і нагадала, што на чарговым пасяджэнні міжурадавай камісіі абмяркоўваліся далейшыя перспектывы супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі. «Беларусь і Кубу звязвае вельмі цеснае сяброўства, нягледзячы на далёкую адлегласць, — падкрэсліла Старшыня Савета Рэспублікі. — Вядома, шмат у чым гэта заслуга нашых лідараў, кіраўнікоў

нашых краін. Тыя пагадненні, якія дзейнічаюць паміж Беларуссю і Кубай, даюць сёння свае вынікі».

Кажучы аб міжнароднай абстаноўцы, спікер звярнула ўвагу на тое, што Беларусь прытрымліваецца абсалютна падобных пазіцый. «Нашы краіны робяць усё для таго, каб захаваць свой суверэнітэт і незалежнасць, і мы ўдзячныя вам за падтрымку на міжнародных пляцоўках і ў міжнародных арганізацыях, — канкрэтызавала Наталля Качанова. — Мы заўсёды падтрымліваем Кубу ў імкненні быць незалежнай, самастойнай дзяржавай. Хачу адзначыць, што мы прынялі заяву Прэзідэнта Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па зняцці санкцый з Кубы. Мы разумеем, наколькі гэта сур'ёзна. У гэтай сітуацыі сёння знаходзіцца Беларусь. Да нас ужытыя санкцыі, і мы дакладна так робім усё для таго, каб захаваць суверэнітэт і незалежнасць сваёй краіны».

Паводле прэс-службы Савета Рэспублікі.

Міжнародны вектар

3 акцэнтам

на парламенцкае вымярэнне

Завяршыўся афіцыйны візіт азербайджанскай парламенцкай дэлегацыі ў Беларусь

У апошні дзень візіту адбылася сустрэча Старшыні Мілі Меджліса Азербайджанскай Рэспублікі Сагібы ГАФАРАВАЙ і прэм'ер-міністра нашай краіны Рамана ГАЛОЎЧАНКІ. Акрамя таго, дэлегацыя наведала Нацыянальную бібліятэку Беларусі і «Першы нацыянальны гандлёвы дом».

Як адзначыў падчас сустрэчы са спікерам парламента Азербайджана Раман Галоўчанка, апошнія месяцы па праве можна назваць месяцамі беларуска-азербайджанскага супрацоўніцтва. Кіраўнік беларускага ўрада падкрэсліў, што візіт Сагібы Гафаравай вельмі важны і каштоўны, бо так звае парламенцкае вымярэнне набірае ўсё большы абароты. «Мы бачым у вашым візіце важны момант для ўмацавання беларуска-азербайджанскага сяброўства і з вялікай цеплынёй і ветлівасцю прымаем вас у нашай краіне», — адзначыў Раман Галоўчанка.

Па словах прэм'ер-міністра, пазіцыя парламента вельмі важная для грамадства. Ён падкрэсліў, што гэта правільныя сігналы для бізнесу і для афіцыйных асоб.

Па словах Старшыні Мілі Меджліса, пашырэнне гандлёва-эканамічных сувязяў заканамернае як для Беларусі, так і Азербайджана. «Нас многае звязвае, нашы краіны не толькі захоўваюць наладжаныя гандлёва-эканамічныя адносіны, але і развіваюць іх», — удакладніла яна.

Азербайджанскую парламенцкую дэлегацыю ў Нацыянальнай бібліятэцы суправаджаў Наталля Качанова і кіраўнік установы Вадзім Гігін. Госці азнаёміліся з выстаўкай кніг з фондаў бібліятэкі, прысвечаных Азербайджану і напісаных аўтарамі гэтай краіны. Вадзім Гігін правёў для членаў дэлегацыі экскурсію па Музеі кнігі, падчас якой раскажаў аб рэдкіх экзэмплярах, якія па праве лічацца нацыянальнымі культурным здабыткам.

Сагіба Гафарова пакінула запіс у Кнізе ганаровых гасцей Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Спікеру падарылі кнігу аб героях-абаронцах Беларусі, якія з'яўляюцца ўраджэнцамі Азербайджана, і беларускую дзіцячую кнігу аб гэтай краіне.

З прадукцыяй беларускіх вытворцаў азербайджанскія парламентарыі маглі азнаёміцца будучы ў «Першым нацыянальным гандлёвым доме», дзе прадстаўлены найлепшыя айчынныя брэнды. На пляцоў-

цы гандлёвага дома адбылася дэманстрацыя мадэляў адзення беларускіх вытворцаў, дэгустацыя харчовых навінак.

«Мы сёлета падпісалі пабрацімства з Баку, — расказала першы намеснік старшыні Мінгарвыканкама Надзея ЛАЗАРЭ-ВІЧ. — Таму, вядома, нашы тавары, якія выраблены ў Рэспубліцы Беларусь, у горадзе Мінску павінны прысутнічаць максімальна на рынку Азербайджана. Абмеркавалі ў тым ліку тэму інвестыцый. Азербайджанскі бізнес у гэтым зацікаўлены. Тут вельмі шмат можна развіць у частцы вялікага патэнцыялу прамысловых прадпрыемстваў. Таму абмеркавалі і гэтае пытанне. І, вядома ж, ужо крыху сталі абмяркоўваць тэму жаночага бізнес-форуму, які, спадзяюся, пройдзе ў найбліжэйшы час у Баку. Нас ужо запрасілі. Таму будзем фарміраваць нашых жанчын актыўных, паедзем паказаць і раскажам пра нашы магчымасці».

Старшыня канцэрна «Беллегпрам» Таццяна ЛУГІНА паведаміла, што ў рамках візіту парламенцкай дэлегацыі Азербайджана хацелася максімальна паказаць магчымасці і патэнцыял нашай краіны. «Абмяркоўваліся вектары магчымага супрацоўніцтва, вядома, ёсць пэўныя дамоўленасці, — адзначыла яна. — Думаю, што ўсё ў нас атрымаецца па гандлёвай кааперацыі, па маштабаванні прадстаўлення нашай беларускай прадукцыі, асабліва ўнікальнай. Гэта нашы вырабы з лёну, хатні тэкстыль, адзенне, дзелавыя касцюмы, нават посуд, які мы сёння паказвалі».

Як адзначыў у размове з журналістамі кіраўнік рабочай групы па міжпарламенцкіх сувязях «Азербайджан — Беларусь» Зіяд САМЕДЗАДЭ, вопыт Беларусі заслугоўвае самых станоўчых ацэнак. «Мы падрабязна аналізавалі на працягу некалькіх гадоў дынаміку эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь. Вельмі рады, што ў Беларусі і Азербайджана вельмі добрыя, дынамічныя адносіны. У вас высокаразвітая прамысловасць. Мы павінны вельмі правільна і ўпэўнена выкарыстоўваць беларускі вопыт у захаванні і развіцці прамысловасці», — сказаў ён.

Кажучы аб перспектывах двухбаковага ўзаемадзеяння ў эканамічнай сферы, азербайджанскі парламентарый звярнуў увагу і на важнасць вызначэння шляхоў далейшага развіцця міжпарламенцкіх адносін.

Вераніка КАНЮТА.

Глобальны кантэкст

ТАЙНА ДВУХ АКІЯНАЎ

Які інтарэс Захаду ў Інда-Ціхаакіянскім рэгіёне

Ні для каго не сакрэт, што механізм перабудовы свету, запушчаны ў XXI стагоддзі, толькі набірае абароты. Пры гэтым цэнтр сілы паслядоўна зрушваецца ў Азіяцкім напрамку. Невыпадкова лідары большасці вядучых дзяржаў свету з зайздросным пастаянствам наведваюць Кітай, Індыю, Малайзію, Пакістан, Філіпіны, В'етнам і іншыя краіны рэгіёна. Усведамленне значнасці Азіі для сусветнага эканамічнага развіцця абумоўлівае павышэнне цікавасці да яе і інтэнсіфікацыю запыту на бяспеку з боку азіяцкіх дзяржаў. У сувязі з гэтым не з'яўляецца выключэннем і візіт у Манголію афіцыйнай беларускай дэлегацыі на чале з Прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам.

Значнасць Азіяцкага рэгіёна ў будучым светаўладкаванні знайшла адлюстраванне ў шэрагу кіруючых дакументаў ЗША і НАТА. У Стратэгіі нацыянальнай бяспекі (СНБ) ЗША 2017 года былі рэалізаваны ідэі канца халоднай вайны ў частцы забеспячэння перавагі ЗША над усімі астатнімі дзяржавамі свету. У дакуменце канстатавалася, што «адбылося неспрыяльнае для амерыканскіх інтарэсаў зрушэнне глабальнага балансу сіл», і ў якасці канчатковай мэты вызначалася аднаўленне паступальнай дынамікі Амерыкі, нівеліраванне негатывных тэндэнцый, падтрыманне парадку, які ўстанавіўся пасля Другой сусветнай вайны.

У тэксце СНБ гаварылася аб тым, што «асноўная праблема для нацыянальнай бяспекі ЗША не тэрарызм, а міждзяржаўнае стратэгічнае саперніцтва. Амерыканская армія не валодае неаспрэчнай перавагай на полі бою, а гэта значыць, што мы вяртаемся да класічнай мадэлі міжнародных адносін і традыцыйных мэт прагматычнай палітыкі». Сярод пагроз Амерыцы названы ізгой, рэвізіяністы і тэрарысты. Першыя «пагражаюць сваім суседзям зброяй масавага паражэння і дэстабілізуюць важныя рэгіёны», а другія «хочуць стварыць свет, які не адпавядае амерыканскім інтарэсам і каштоўнасцям». У катэгорыю краін-рэвізіяністаў уключаны Расія і Кітай. Менавіта іх дзейнасць «з'яўляецца выклікам магутнасці, уплыву і інтарэсам Амерыкі і накіравана на падрыў яе бяспекі і прыпыненне росквіту». Для эфектыўнай рэалізацыі планаў захавання ўласнай гегемоніі ў жніўні 2017 года ЗША быў прыняты Закон «Аб супрацьдзеянні сапернікам Амерыкі праз санкцыі».

Дадатковымі фактарамі, якія ўплываюць на развіццё геастратэгічнай абстаноўкі ў Азіяцкім рэгіёне, з'явіліся намаганні ЗША па стварэнні новых і рэанімацыі існуючых ваенна-палітычных альянсаў AUKUS і QUAD. Першы 15 верасня 2021 года аб'яднаў Аўстралію, Вялікабрытанію, ЗША ў Інда-Ціхаакіянскім рэгіёне. Другі, створаны ў 2007 годзе, анансаваны як «азіяцкі НАТА», уключаў Аўстралію, Індыю, ЗША, Японію ў працэс стрымлівання стратэгічнай экспансіі Кітая. Менавіта ў трэцім дзесяцігоддзі XXI стагоддзя QUAD пачаў актыўна нарошчваць сваю актыўнасць. У наўнаснасці зрушэнне акцэнтаў знешняй палітыкі Вашынгтона ў Ціхаакіянскім рэгіёне і на супрацьстаянне Пекіну.

Характэрна, што ў стратэгіі НАТА 2022 года ўпершыню ў гісторыі ў якасці выкліку інтарэ-

сам, бяспецы і каштоўнасцяў Паўночнаатлантычнага саюза названа палітыка, якая рэалізоўваецца Кітаем. Паводле Стратэгіі, КНР «імянецца падарваць заснаваны на правілах міжнародны парадок, у тым ліку ў касмічнай, кібернетычнай і марской сферах». Не дзіўна, што менавіта сістэмнае саперніцтва з Кітаем абвясчаецца «стратэгічным вектарам НАТА на сярэдня- і доўгатаэрмію перспектыву», а Інда-Ціхаакіянскі рэгіён прызнаны важным для еўрапейскай бяспекі. Так і хочацца ўдакладніць: дзе НАТА, а дзе такія важныя для яго раён свету?

Не выклікае сумненняў, што такая пільная ўвага Вашынгтона і Бруселя да разгледзенага рэгіёна не абячае нічога добрага краінам, якія ў яго ўваходзяць. Ужо сёння дзяржавы вымушаны істотна павялічыць уласныя выдаткі на абарону, а Кітай, Індыя і Японія ўваходзяць у лік лідараў па аб'ёмах фінансавання сферы нацыянальнай бяспекі. Паўднёвая Карэя, Японія, Філіпіны з'яўляюцца партнёрамі, а з большага і сатэлітамі ЗША, якія іх падтрымліваюць. Штотыдзень у СМІ з'яўляецца інфармацыя аб сумесных вучэннях, заявах, выпрабаваннях, інцыдэнтах. Сур'ёзным ачагом напружанасці працягвае заставацца Паўднёва-Кітайскае мора, найважнейшы транзітны шлях рэгіёна, і востраў Тайвань.

Масла ў агонь падліваюць ЗША, размяшчаючы мабільныя пускавыя ўстаноўкі Турпоп («Тыфон») на Філіпінах. Гэтыя ракетныя комплексы сярэдняй далёкасці (да 1800 км) з ракетамі Tomahawk і SM-6 здольны кантраляваць не толькі ўвесь Лусонскі праліў, але і частку кітайскага ўзбярэжжа, а таксама базы Народна-вызваленчай арміі Кітая ў Паўднёва-Кітайскім моры. Пры падтрымцы Вашынгтона ідзе мілітарызацыя Тайваня, Японіі, Паўднёвай Карэі.

У гэтых умовах практычна ні адна дзяржава рэгіёна не застрахована ад дэструктыўнага знешняга ўздзеяння. Не з'яўляецца выключэннем і Манголія, геаграфічна размешчаная паміж магутнымі імперыямі — Расіяй і Кітаем, якія з'яўляюцца сапернікамі ЗША. Стварыць ім праблемы — найважнейшая геапалітычная задача Вашынгтона, якую ён вырашае ўсімі даступнымі метадамі. Не выклікае сумнення, што ў найбліжэйшай перспектыве Манголія будзе вымушана канчаткова вызначыцца з уласным курсам развіцця, што можа ініцыяваць спробы знешняга маніпулявання.

Існуючы ў Беларусі патэнцыял у сферы забеспя-

чэння палітычнай бяспекі, процідзеяння «каляровым» рэвалюцыям, эканамічнай, харчовай, тэхналагічнай бяспекі можа быць запатрабаваны Улан-Батарам. У той час, калі свет увайшоў у стадыю геапалітычнай турбулентнасці, надзейныя саюзнікі — гэта адна з умоў захавання нацыянальнага суверэнітэту і незалежнасці, што дакладна ўсведамляюць у рэгіёне.

Наша краіна мэтанакіравана выбудоўвае сяброўскія адносіны з Расіяй, Кітаем, Індыяй, В'етнамам, іншымі вядучымі гульцамі рэгіёна. Манголія, пераканаўшыся ў партнёрскай надзейнасці Беларусі, якасці нашай прадукцыі і паслядоўнасці беларускай палітыкі, прыняла рашэнне аб пашырэнні спектра міждзяржаўнага ўзаемадзеяння, аб чым сведчаць вынікі афіцыйнага візіту. Падпісаны шэраг міжурадавых пагадненняў і дамоўленасцяў.

У найбліжэйшай перспектыве размова можа ісці аб падрыхтоўцы кадраў (а гэта процідзеянне «мяккай сіле»), пастаўках беларускай тэхнікі (а гэта тэхналагічны суверэнітэт), развіцці кантактаў у галіне сельскай гаспадаркі, што забяспечыць эканамічны рост і сацыяльную стабільнасць. У якасці перспектывага кірунку двухбаковага супрацоўніцтва трэба разглядаць ваенна-тэхнічную сферу. Беларусь гатова дзяліцца сваімі напрацаўкамі ў гэтай галіне, і ёй ёсць што прапанаваць мангольскім калегам. Гэта пажарна-ратавальная тэхніка, шырокая лінейка сродкаў кіравання і сувязі, іншыя ўзоры.

Мы, беларусы, дакладна ўсведамляем свае магчымасці і ідзём туды, дзе нашы кампетэнцыі запатрабаваны. Галоўны трэнд нашай знешняй палітыкі — раўнапраўны, узаемавыгадны дыялог, што ў поўнай меры адпавядае духу новага шматпалярнага свету, які фарміруецца сёння. Гэта з кожным днём усведамляюць усё больш краін, якія на практыцы рэалізоўваюць геапалітычны запавет З. Бжэзінскага: «Аднаасобнае панаванне нават самай моцнай дзяржавы ўжо немагчыма, асабліва ўлічваючы з'яўленне новых рэгіянальных гульцоў».

Падобныя стратэгічныя трансфармацыі вельмі складаныя і часта суправаджаюцца войнамі і ўзброенымі канфліктамі. Адпаведна, ва ўсіх кутках планеты расце запыт на бяспеку, а Рэспубліка Беларусь можа прапанаваць сваім сябрам і партнёрам інструментарый для яе забеспячэння. Слова нашага Прэзідэнта аб тым, што «Беларусь ідзе з добром і ўзаемавыгаднымі прапановамі», сталі лейтмотывам знешняй палітыкі краіны. Сёння паслядоўна пашыраюцца азіяцкі, афрыканскі, блізкаўсходні вектары нашага супрацоўніцтва, робячы нашы пазіцыі на міжнароднай арэне партнёршымі, а кола нашых партнёраў — шырэйшым.

Мікалай БУЗІН, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў, прафесар.